

כד. יש לדון אם מותר לאב לילך עם בנו הקטן לבית המרחץ (לח).

כה. יש לעיין האם האיסור לילך בין שתי נשים נאמר גם על שתי ילדות קטנות, והאם צריך לחנך ילדיו בזה (לט).

מספר אמרי יושר על נשים חלק ההנהגות ממרן החזו"א זצ"ל אות קכ"ו שכתב שאם הקטן יכול לזכור מה שיראה לכשיגדל יש למנוע מהאם לקחת אותו לים איתה. ובתשובות והנהגות להגר"מ שטרנבוך שליט"א ח"א סי' קט"ז העלה דלא קיבלנו בזה גיל מסויים, אלא דראוי להזהר בזה בבנים אפילו בקטנים ביותר בכ"ג שהוא בר דעת ושייך לחינוך וראיה עלולה לפגום אצלו ולקלקלו, ואין להקל בעניינים אלו.

(לח). דרבנו הגדול אסור - רמ"א אבע"ז סי' כ"ג סעיף ו', (וראה בשו"ת מנחת יצחק ח"ד סי' ס"ב שלימד זכות על המקילין בדבר). ובערוך השולחן שם סעיף ח' נסתפק אם בבנו הקטן שרי או לאו, ובאוצר הפוסקים שם ס"ק כ"א אות ד' הביא מספר הזכרונות להר"צ הכהן, שהסיק דרבנו קטן שאין לו חשש הרהור שרי. וע"ע בשו"ע אור"ח סי' ע"ג סעיף ג' - ד' ובמ"ב שם לענין ערוה בקטן לגבי קירוב לאביו. ובשו"ת שבט הלוי ח"ז סי' ר"ב, א', כתב דאם הבן גדול בודאי שאסור, ובבן קטן תלינן דאם הוא קטן ביותר שעדיין לא שייך בו הרהור כ"כ ובפרט היכא שהקטן צריך לו, אין למחות, אבל אל"ה אסור.

(לט) בענין האיסור לילך בין ב' נשים ראה בגמ' פסחים קי"א. שיש בדבר חשש סכנה, ווגמ' זו הובאה להלכה בשו"ע הרב הל' שמירת הגוף והנפש סעיף ט, קיצור שו"ע סי' ג' סעיף ח', ובגמ' הוריות י"ג: איתא שדבר זה קשה ללימוד ומועיל לשכחה, (ובאחרונים דנו האם העושה פעולה שגורמת לשכחה עובר על לאו דהשמר לך פן תשכח וגו' עיין בשו"ת שלמת חיים ובשו"ת להורות נתן ח"א סי' נ"ט) והנה כתב הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו שיח השדה בקונטרס הזכרון ח"ב אות י"ט שנראה שבקטנה אין להקפיד אם עוברת בין ב' אנשים, דקטנה לא איקרי אשה, ראה גמ' יבמות ס"א: וראה מה שהשיג עליו בשו"ת רבבות אפרים ח"ג סי' תקכ"ה, וראה ברש"י עה"ת פרשת משפטים (פרק כ"א, י"ב) דאיש ממעט קטן וכו', ויש לדון אם גם לענין לעבור בין שתי קטנות יש להקל לפי הנ"ל, ובהוספות ותיקונים לספרו מביא מהסבא מקלם זצ"ל דדוקא אשה נשואה בכלל האיסור ולא בתולה וציין לגמ' מגילה י"א. דבתולה אינה בכלל נשים, וע"ע בשו"ת מהר"ם חלאוה סי' ק' דקטנות אינן בכלל נשים, אמנם בבית האוצר כלל קמ"ב הביא דקטנה בת ג' ג"כ הוי בכלל אשה, וצ"ע.

ובשו"ת ויברך דוד ח"ב סי' קכ"ב העלה דלפי מש"כ ר' יודיה הברדשי ז"ל שטעם האיסור לילך בין ב' נשים הוא משום הסתכלות, די"ל דבין ב' בנותיו שרי, וכן יתכן דגם אצל בנות קטנות של אחרים יש להקל לפי מש"כ בספר תורת ההסתכלות שאף שרבנו יונה כתב בספר היראה בסי' ק"ח דגם בבנות קטנות אסור הסתכלות, מיהו פחות מבת ג' שנים אין איסור כמו דלא שייך איסור יחוד אצלן, ובפרט לפי מש"כ החזו"א דלענין טפח מגולה באשה נראה דבקטנה כל זמן שלא הגיע לזמן שגופה גדל באופן שמעורר היצר דבכה"ג יש להקל, וא"כ ה"ה לנידוד, ודו"ק. ויש לדון ג"כ אי בעי לחנך בניו בזה, ובפרט בקטן שלא שייך אצלו עדיין הטעם של שוכח תלמודו דהרי עדיין אינו לומד.